

Guia de compra pública de TIC de l'Ajuntament de Barcelona

Índex de continguts

0. GLOSSARI	3
1. CONTEXT	10
1.1. INTRODUCCIÓ.....	10
<i>La contractació com a palanca de transformació del model econòmic i social</i>	10
<i>Les TIC i la innovació com elements centrals de transformació</i>	10
<i>Transició cap a la Sobirania Tecnològica</i>	11
1.2. PER QUÈ AQUESTA GUIA?	12
<i>Destinatari de la Guia</i>	12
<i>Elaboració de la guia / posada en marxa</i>	12
1.3. MARC DE REFERÈNCIA: LA COMPRA PÚBLICA SOSTENIBLE	13
1.4. CONCEPTE DE CONTRACTACIÓ TIC I COMPRA PER A LA INNOVACIÓ.....	16
<i>Contractació tecnològica</i>	16
<i>La compra pública per a la innovació</i>	16
<i>Àmbits d'aplicació serveis TIC</i>	17
<i>Àmbits d'aplicació compra per a la innovació</i>	17
2. MESURES I APLICACIÓ A LA CONTRACTACIÓ	18
2.1 MESURES D'APLICACIÓ A LA CONTRACTACIÓ DE SERVEIS TIC	18
A.- <i>Nou model de relació</i>	18
A.1-Consultes preliminars.....	18
A.2-Obertura del mercat	19
A.3- Transparència.....	19
A.4- Beneficis esperats	20
B.- <i>Model de gestió de les dades</i>	20
B.1 Seguretat i ètica de les dades	20
B.2-Dades obertes	20
B.3- Beneficis esperats del nou model de gestió de dades.....	21
C.- <i>Nova Metodologia de desenvolupament</i>	21
C.1 Beneficis esperats de l'ús de metodologies àgils.....	21
D.- <i>Sobirania Tecnològica</i>	22
D.1 Beneficis esperats:	22
2.2 APLICABILITAT DE LES MESURES A LA COMPRA TIC	23
3. NORMATIVA D'APLICACIÓ	24

0. Glossari

Aquest glossari comprèn un llistat dels conceptes clau que apareixen en aquesta guia. Han estat definits mitjançant un llenguatge no exhaustiu, però si aclaridor, amb l'objectiu que tothom que hi tingui accés, amb independència del nivell de coneixement tècnic del que disposi, pugui compartir el significat i sentit d'aquests termes. L'objectiu és facilitar l'ús i comprensió d'aquesta Guia.

- Acord marc

Instrument per a la racionalització tècnica de la contractació pública destinat a simplificar els procediments de contractació, i alhora reduir les despeses que aquests porten associades. Poden implicar importants avantatges tant per a l'Administració com per als licitadors, com per exemple economitjar (en temps i recursos) la gestió administrativa del procés de contractació, disposar de forma immediata d'una borsa de licitadors que han acreditat la seva solvència tècnica i econòmica.

L'Acord Marc permet establir, en un únic procés, una sèrie de condicions o termes comuns vàlids per als múltiples contractes que se'n derivin mentre l'Acord sigui vigent. D'aquesta manera els processos de contractació derivats de l'Acord Marc són més simples i àgils.

Tot i així, cal tenir en compte que també pot comportar efectes negatius sobre la competència, doncs resultat de l'homologació es pot produir un cert tancament del mercat i facilitar la col·lusió entre les empreses que han estat homologades. Una duració i abast limitats de l'Acord Marc, així com la definició d'uns criteris adequats per a l'adjudicació de la contractació derivada permeten reduir aquests efectes adversos.

- Codi obert (Open Source)

S'anomena Codi Obert (o *Open Source* per la seva denominació en anglès) a tot aquell programari que es publica o distribueix sota una llicència oberta.

L'Open Source Initiative (o OSI), és una organització sense ànim de lucre i d'ampli reconeixement i referència internacional que treballa per a la fixació d'estàndards, formació i promoció de les avantatges i rellevància de l'ús del codi obert.

Segons l'OSI, per tal que un programari pugui considerar-se programari obert ha de ser publicat sota una llicència que compleixi deu condicions:

1. Lliure redistribució: el programari ha de poder ser regalat o venut lliurement.
2. Codi font: ha d'estar inclòs, públic o obtenir-se lliurement.
3. Permetre modificacions o treballs derivats: la redistribució de modificacions ha d'estar permesa.
4. Integritat del codi font de l'autor: les llicències poden requerir que les modificacions siguin redistribuïdes només com a pedaços deixant el codi original sense canvis.
5. No restringir el seu ús a cap persona o grup: ningú pot deixar-se fora.
6. No restringir el seu ús a cap activitat, línia de negoci o àrea d'iniciativa: els usuaris comercials no poden ser exclosos.
7. Distribució de la llicència: han d'aplicar-se els mateixos drets a tot el qui rebí el programa, i la llicència ha de romandre intacta al distribuir o modificar el programari.

8. La llicència no ha de ser específica d'un producte: el programa no pot llicenciar-se solament com a part d'una distribució major.
9. La llicència no ha de restringir altre programari: la llicència no pot obligar que algun altre programari que sigui distribuït amb el programari obert hagi també ser de codi obert.
10. La llicència ha de ser tecnològicament neutral: no ha de requerir-se l'acceptació de la llicència per mitjà d'un accés per clic de ratolí o d'altra forma específica del mitjà de suport del programari.

Cal diferenciar, per tant, entre els productes com el programari lliure o codi obert/Open Source, que donen als usuaris la llibertat de utilitzar-lo i millorar-lo facilitant l'accés al codi font i permetent-ne la seva modificació i lliure distribució, dels productes que simplement faciliten accés al codi font però no permeten la seva modificació o distribució.

Per tant, no tots els productes que ofereixin el codi font són necessàriament productes Open Source o lliures, ja que tot i ser transparents, no se'n permet la modificació o distribució.

En aquest sentit és important matisar que a tots els efectes jurídics i contractuals, el codi obert és el mateix que el programari lliure. Els dos moviments es distingeixen respecte de la seva política, filosofia i ètica.

Així, en aquesta guia, utilitzarem el terme "Codi Obert" de manera sinònima amb "Programari Lliure"

- Col·lusió entre empreses

En l'àmbit de la contractació pública, acord en què dues o més empreses decideixen actuar de manera concertada pel que fa a les condicions de prestació dels serveis o d'adquisició de productes en un procés de licitació, amb l'objectiu de minimitzar o fins i tot eliminar la competència de la resta d'empreses que participen en el procés.

La manca de competència real entre els possibles licitadors afavoreix un increment artificial dels preus o unes pitjors condicions de servei, amb el consegüent perjudici per als ciutadans i l'optimització dels recursos públics. La pràctica de la col·lusió es pot veure especialment afavorida en determinats procediments de contractació com és el cas dels Acords Marc. Al disposar d'un nombre limitat d'empreses homologades, és més fàcil que es doni aquesta concertació, i per tant, el falsejament de la competència en la posterior contractació derivada.

- Consultes preliminars amb el mercat

Conjunt d'actuacions orientades a mantenir un diàleg entre els poders adjudicadors i mercat, previ a l'inici de l'expedient de contractació. L'objectiu d'aquesta pràctica és facilitar una millor comprensió de les necessitats per part dels proveïdors, estudiar i avaluar el nombre més ampli possible de solucions existents al mercat, i definir adequadament les característiques del contracte.

Aquests processos són especialment recomanables on les prestacions a contractar són particularment complexes (i per tant, també la solució) o requereixen de solucions innovadores.

- Criteris de solvència

Conjunt de criteris de tipus econòmic, organitzatiu i tècnic que acrediten la capacitat d'una empresa licitadora i en determinen la seva viabilitat per fer front a l'execució d'un determinat producte i/o servei.

- Dependència dels proveïdors (vendor lock-in)

En l'àmbit de les TIC, situació segons la qual el proveïdor d'un determinat producte o servei tecnològic disposa de una situació de poder envers el comprador, donat que un cop implementat el producte o prestat el servei, el client no té capacitat per canviar de producte o proveïdor donat els costos en temps i diners que el procés de canvi implica, o la manca d'alternatives viables.

Aquesta situació pot tenir origen en diferents factors, per exemple:

- Ús de programari propietari accessible només per al proveïdor, i que per tant només pot ser evolucionat o mantingut amb garanties per part d'aquest.
- Manca de capacitat tècnica del client o organització que no permet assumir el servei amb recursos interns un cop aquest ha estat desenvolupat.

- Electronics Watch

Les institucions del sector públic són grans consumidores de maquinari TIC, com ara ordinadors portàtils i d'escriptori, impressores, pantalles i mitjans d'emmagatzematge, i sovint compren aquests productes a través de contractes a llarg termini. Poden, per tant, crear oportunitats de mercat per a les empreses que es comprometen a respectar els drets laborals i les normes de seguretat en les cadenes de subministrament mundials, i fer-les responsables de les vulneracions.

Electronics Watch és una organització de supervisió independent que ajuda els compradors del sector públic a complir amb la seva responsabilitat de protegir els drets laborals dels treballadors i les treballadores en les seves cadenes globals de subministrament de l'electrònica.

- Estàndard obert:

És estàndard obert aquell que reuneix les següents condicions:

- a). Que sigui públic i la seva utilització sigui disponible de manera gratuïta o a un cost que no suposi una dificultat d'accés, i
- b). Que el seu ús i aplicació no estiguin condicionats al pagament d'un dret de propietat intel·lectual o industrial.

Pel que fa a estàndards que no entren al catàleg legalment establert com a "obert", l'IMI adopta la següent definició:

- Ús Lliure i Gratuït. Qualsevol drets de propietat intel·lectual i industrial essencials per implementar l'estàndard -incloses les patents "essencials" - han de ser posats a la disposició de tots de forma irrevocable i gratuïta (sense regalies). Els acords reversibles sobre regalies o fórmules de preu variable no són acceptables ja que poden crear problemes per al programari lliure i de fonts obertes i la innovació, i en principi no seran usats tret que es justifiqui conformi la Llei. Ha d'existir una autorització clara para per permetre l'ús de qualsevol

drets de propietat intel·lectual o industrial en projectes de programari lliure o de fonts obertes. Així mateix, els drets en el text de l'estàndard han de permetre la seva reproducció i redistribució sense restriccions ni necessitat de signar un acord.

- No discriminació. L'estàndard no ha d'establir clàusules tècniques o legals que limitin la seva utilització per grups o per a un propòsit concret.
- Informació completa. La informació disponible és suficientment completa per a múltiples implementacions de l'estàndard, en un marc de competència comercial, de manera que aquestes siguin interoperables. Els components, interfícies, extensions i protocols han de complir les mateixes condicions de l'estàndard, per evitar que en la pràctica dominin el mercat aplicacions o solucions que implementin versions restringides de l'estàndard.
- Col·laboració oberta. El desenvolupament de l'estàndard té lloc en un procés transparent de consens, obert a la participació efectiva de tots els interessats. Preferentment la governança de l'estàndard és la responsabilitat d'una organització sense ànim de lucre. En cap cas s'admeten estàndards que estiguin dominats per una organització o grup. Es prefereixen estàndards que estiguin mantinguts de forma activa i permanent.

- Marketplace

Plataforma tecnològica que facilitarà la interrelació, en l'àmbit de la compra pública de les TIC, entre proveïdors de serveis o productes i l'IMI.

La finalitat d'aquesta plataforma és:

- Esdevenir un punt de referència i d'accés a tota la informació associada a la compra pública municipal vinculada a les TIC (informació sobre l'estratègia municipal de compra, la planificació dels futurs procediments, procediments en curs, resultats de l'execució, etc.).
- Facilitar l'adquisició de béns i serveis TIC a tots els òrgans i ens municipals a través d'un mercat electrònic, amb l'objectiu final d'efectuar una transacció en les millors condicions possibles.
- Facilitar la comunicació entre l'IMI i els seus proveïdors.
- Així mateix la plataforma oferiria informació als ciutadans en matèria de les TIC, fent més visibles els processos de contractació pública, i augmentar la transparència.

- Metodologies Àgils

Conjunt de metodologies utilitzades en l'àmbit del desenvolupament i manteniment de programari, basades en processos iteratius i de curta durada (típicament duren d'una a quatre setmanes), que resulten en un lliurament inicial d'un producte parcial però operatiu i versions consecutives amb funcionalitats cada vegada més complertes.

Aquestes metodologies cerquen a través d'aquestes iteracions continuades aportar valor des d'un inici del projecte, així com una evolució continuada del producte. L'objectiu és la introducció de millores i l'evolució constant dels productes, fins assolir un resultat final excel·lent que doni resposta a tots els requeriments de l'usuari.

Aquesta estratègia iterativa permet minimitzar el risc, ja que cada iteració és com un projecte en miniatura i inclou totes les fases necessàries: planificació, anàlisi de requisits, disseny, codificació, proves d'usuari, i documentació. Així els problemes en l'execució, l'adaptació als requeriments i els riscos del projecte afloren amb anterioritat i les accions correctores són menys costoses i més immediates que en un projecte tradicional de desenvolupament (on aquests acostumen a aflorar a la fase final del projecte després de mesos de desenvolupaments).

Així mateix, les metodologies àgils posen el focus en la satisfacció de l'usuari, doncs requereixen de la seva participació activa en el projecte tant durant la conceptualització com en el desenvolupament (a través de la validació de les entregues parcials). D'aquesta manera, es garanteix que el producte final doni resposta a les necessitats del usuari i estigui alineat amb les seves expectatives.

- Nova economia

Coneguda també com a economia del coneixement o economia digital, és dominada per l'explotació de la informació i especialment de les dades (convertides en un dels béns més valuosos i preuats) que es generen com a resultat de l'ús de serveis digitals i productes tecnològics i de comunicació.

En aquest nou context, on destaca internet com a canal i eina de producció, les empreses són més valorades per les seves idees, informació o *know-how* que no pas pels seus actius materials.

D'una banda, es pot comerciar i vendre amb tot el món i, de l'altra, gràcies a la interactivitat que ofereix la xarxa, es poden adaptar els productes als gusts dels consumidors a grans velocitats. No obstant això, l'allau d'informació i de possibilitats que ofereix internet provoca el naixement de nous intermediaris, els coneguts com a *infomediaris*, que aporten valor afegit en ordenar la informació per als usuaris.

- Open Data / Dades obertes¹

En l'àmbit del sector públic, s'entenen com els conjunts de dades que es posen a disposició del públic i poden ser reutilitzats i tornats a publicar, amb el principal objectiu d'aprofitar al màxim els recursos públics disponibles, exposant la informació generada o custodiada per organismes públics, permetent el seu accés i reutilització per al benefici de qualsevol persona o entitat interessada.

Aquesta informació pública, de gran valor potencial, pot ser relativa a qualsevol tema i de qualsevol tipus —documents pictogràfics, dades estadístiques, resultats d'estudis o anàlisis, informació sobre els serveis públics, etc.—. empreses, investigadors, altres institucions públiques, o la ciutadania en general, podran fer ús dels recursos d'informació amb qualsevol finalitat.

L'objectiu és maximitzar les possibilitats econòmiques i socials que ofereixen les dades que es recullen: foment de la transparència en la gestió, millora dels serveis a la ciutadania, generació d'activitats de negoci i l'impacte social, buscant l'eficiència en la governança.

¹ Llei 37/2007 sobre reutilització de la informació del sector públic

- Propietat industrial²

Conjunt de drets exclusius que corresponen una persona o entitat sobre un una invenció o altre creació immaterial elaborat per ella (patents, marques o dissenys industrials), i que sigui susceptible d'utilització per part de tercers.

La propietat industrial atorga uns drets d'exclusiva que permeten que la persona que els ostenta pugui decidir qui pot usar-los i com pot usar-los.

Aquests drets s'atorguen a partir d'un procediment que duu a terme l'organisme competent (a Espanya, l'Oficina Espanyola de Patents i Marques) i la seva protecció s'estén a tot el territori en el que l'organisme és competent.

- Propietat intel·lectual³

La propietat intel·lectual es conforma pel conjunt de drets de caràcter personal i patrimonial que corresponen als autors i a altres titulars respecte a les obres (en el cas de les TIC, desenvolupaments i prestacions) fruit de la seva creació.

- Sobirania de dades

Capacitat de decisió i autogestió per part d'una persona física o jurídica sobre les dades que d'ella disposa un tercer, fent-la a la vegada responsable sobre el seu ús i consum.

- Sobirania tecnològica

La sobirania tecnològica implica una alta capacitat de decisió i autogestió per part d'una organització o entitat (en aquest cas l'Ajuntament) sobre la tecnologia que utilitza en un determinat àmbit, així com la capacitat de mantenir i evolucionar-la d'acord amb els seus principis i necessitats.

Aquest plantejament es contraposa, a la dinàmica clàssica de proveïment de serveis TIC, que s'ha basat, en gran part, en l'ús de programari d'ús privat sota llicència.

Aquestes dinàmiques han afavorit una dependència en vers els proveïdors de tecnologia.

- Software gratuït (Freeware)

Tipus de software que es distribueix de manera gratuïta però que disposa d'una llicència d'ús que prohibeix que altres usuaris puguin modificar o, en alguns casos, utilitzar lliurement el seu codi. L'usuari no té accés al codi font.

- Software o Programari Lliure (Free software)

El programari lliure és el programari que pot ser usat, estudiat i modificat sense restriccions, i que pot ser copiat i redistribuït bé en una versió modificada o sense modificar sense cap restricció, o bé amb unes restriccions mínimes per garantir que els futurs destinataris també tindran aquests drets. No s'ha de confondre amb el software gratuït o

² Patents i models. Llei 24/2015, de 24 de juliol, de Patents. Signes distintius. Llei 17/2001, de 7 de desembre, de Marques. Disseny industrial. Llei 20/2003, de 7 de juliol, de Protecció Jurídica del Disseny Industrial. Topografies de semiconductors. Llei 11/1988, de 3 de maig, de Protecció Jurídica de les Topografies dels Productes Semiconductors

³ Segons el que es disposa al Real Decreto Legislativo 1/1996, de 12 d'abril. Que aprova el text refós de la Llei de Propietat Intel·lectual.

freeware. En general, es pot dir que un programa és lliure si permet les quatre llibertats definides per la Free Software Foundation:

- La llibertat d'executar el programa per qualsevol propòsit (llibertat 0).
- La llibertat de veure com funciona el programa i adaptar-lo a les necessitats pròpies (llibertat 1). L'accés al codi font és un requisit.
- La llibertat de redistribuir còpies (llibertat 2).
- La llibertat de millorar el programa i de distribuir-lo de nou amb les millores realitzades, per tal que tota la comunitat se'n pugui beneficiar (llibertat 3). Igual que a la llibertat 1, l'accés al codi font és un requisit.

En aquesta guia, utilitzarem el terme "Programari Lliure" de manera sinònima amb Codi Obert

- Software propietari

Es denomina software propietari a aquell software que es distribueix sota una llicència que no és lliure o obert, i que no permet la seva lliure modificació o adaptació i redistribució per part de un altre usuari. Generalment el codi font no està a disposició de tercers.

- Subhasta electrònica

Procés de negociació iteratiu els de selecció d'ofertes que compta amb un dispositiu electrònic d'avaluació d'ofertes automàtic basat en el preu o altres variables, i sense la intervenció del poder adjudicador en la valoració dels diferents variables en subhasta.

El procés requereix d'una primera avaluació de les ofertes presentades pels proveïdors, als que després es convida a participar en la subhasta per tal que puguin oferir millores en relació als elements de valoració (preu, o altres elements).

No es tracta d'un procediment de contractació, si no un instrument o eina aplicable a diferents procediments de contractació sempre que la naturalesa del servei o producte objecte de la compra ho facin possible d'acord amb el que s'estableix a la Llei de Contractes del Sector Públic.

1. Context

1.1. Introducció

La contractació com a palanca de transformació del model econòmic i social

La contractació municipal representa una injecció de recursos en l'economia molt rellevant. L'Ajuntament de Barcelona té un volum de contractació anual d'uns 600 milions d'euros en béns i serveis (gairebé la quarta part del pressupost municipal), xifra que supera els 1.000 milions d'euros, si es consolida tot el Grup Municipal. Aquestes xifres converteixen a l'Ajuntament en un dels motors d'activitat econòmica a la ciutat.

La contractació pública administrativa esdevé així una de les principals eines pel que fa a la política econòmica municipal i, per tant, una de les palanques clau per impulsar la transformació del model econòmic i social de Barcelona.

L'Ajuntament vol aprofitar aquests recursos per impulsar un nou model de govern i gestió de les TIC a l'Ajuntament, com a motor d'aquesta transformació, i convertir-les en un instrument per al creixement del teixit econòmic del sector TIC i d'innovació de la ciutat.

Les TIC i la innovació com elements centrals de transformació

L'evolució de les TIC en general, i l'ús generalitzat d'Internet en concret, estan transformant pràcticament tots els sectors de la nostra societat i de la nostra economia (des de la manufactura i el transport, a l'energia o l'atenció sanitària). La informació i les dades s'han convertit en un dels béns més valuosos i preuats. Aquestes són el producte principal del que s'anomena economia del coneixement o economia digital.

En aquest nou context les empreses són, en molts casos, més valorades per les seves idees, i la informació que gestionen que no pas pels seus actius materials.

Aquest nou paradigma, on destaca internet com a canal i eina de producció, afavoreix el naixement de nous intermediaris, el valor afegit del quals és ordenar i posar a disposició dels usuaris finals la informació. Així podem trobar exemples tan sorprenents com:

- Una de les empreses de transport privat més gran al món, no té vehicles propis (Uber)
- El major proveïdor d'allotjaments del món, no té propietats (Airbnb)
- Una de les companyies de telefonia més utilitzades, no és propietària de la infraestructura de telecomunicacions (Skype)
- El més popular dels mitjans de comunicació, no crea continguts (Facebook)
- Una de les companyies d'exhibició de continguts audiovisuals més gran del món, no té cap cinema ni canal de televisió (Netflix)

Sens dubte, tots ells són exemples de com l'ús de les TIC i especialment els serveis digitals ha esdevingut el motor d'una transformació dels serveis i sectors econòmics vinculats.

És en aquest context, que les ciutats com Barcelona afronten la necessitat de transformar les seves maneres de fer, i cercar noves estratègies basades en la tecnologia i la innovació, per buscar un creixement econòmic més equitatiu i sostenible que faciliti una realització de les competències municipals amb eficiència i justícia social.

Transició cap a la Sobirania Tecnològica

El 6 d'octubre de 2016 la Comissionada de Tecnologia i Innovació Digital va presentar el "**Pla Barcelona Digital 2017–2020: Transició cap a la Sobirania Tecnològica**", la missió del qual és "resoldre els reptes de la ciutat i de les persones a través d'un ús més democràtic de la tecnologia. Impulsar la innovació tecnològica i digital, per un govern més obert, com a eina pel desenvolupament d'una economia plural que fomenti la transformació social i ambiental, i que afavoreixi l'apoderament ciutadà."

El Pla, que s'estructura en tres eixos, és una mostra de la voluntat de Barcelona de liderar una transició cap a la sobirania tecnològica, una sobirania tecnològica, del govern i de la ciutadania, que permeti fer-los participants per decidir i actuar sobre les prioritats i estratègies en l'ús de la tecnologia a la ciutat:

- **Govern/Ciutat: Govern obert i eficient.** Tecnologia per a la transformació i innovació pública a través de:
 - Transformació i innovació digital del sector públic.
 - Disposar d'una infraestructura de dades pública i oberta per desenvolupar aplicacions innovadores basades en dades.
- **Empreses i entitats socials: Desenvolupament del teixit socio-econòmic digital i ecosistema d'innovació local, per tal de:**
 - Promoure i enfortir l'ecosistema i teixit econòmic local, afavorint una economia plural, i amb retorn social.
 - Facilitar l'accés de les PIME a la compra pública i fomentant la creació d'ocupació de qualitat.
- **Ciutadania: Apoderament de la ciutadania.**
 - Disposar d'una àmplia oferta de formació i capacitació digital personalitzada pels diferents col·lectius, per facilitar una democràcia activa i participativa.
 - Oferir alternatives perquè la bretxa digital no suposi un aïllament o trava per a les persones que no tinguin coneixement, capacitats i medis tecnològiques.
 - Fomentar una ocupació de qualitat i permetre una sobirania digital de la ciutadania de Barcelona.

Barcelona vol aprofitar les oportunitats que brinden la tecnologia i la innovació basada en les TIC per millorar el serveis que l'Ajuntament presta a la ciutat posant el focus en el benestar dels ciutadans i les ciutadanes.

El compromís és el d'enfocar els reptes reals que els ciutadans manifesten, i centrar els esforços en la prestació d'uns serveis públics actualitzats i de major qualitat, en l'impuls d'una economia més sostenible i col·laborativa, en el foment del talent del teixit econòmic local, i l'apoderament del ciutadà.

1.2. Per què aquesta guia?

Aquesta guia proporciona **una visió global de l'estratègia municipal pel que fa a la compra de tecnologia i serveis tecnològics**, amb l'objectiu de facilitar la comprensió de les diferents mesures estratègiques així com de les clàusules contractuals que permeten aplicar els plantejaments de l'Ajuntament en aquest àmbit.

Destinatari de la Guia

Aquesta guia s'ha elaborat pensant en els **responsables de les diferents àrees i òrgans municipals, directius i gestors de serveis públics, tècnics municipals, proveïdors TIC de l'Ajuntament, ciutadans i qualsevol persona amb un interès per la compra o provisió de serveis tecnològics**, i ofereix informació detallada sobre el "per què", el "què" i el "com" pel que fa a la contractació TIC tecnològics, incloent explicacions al voltant del contingut de les mesures, i la seva aplicació. Concretament:

- Per als responsables de les diferents àrees i òrgans municipals, directius i gestors de serveis públics que exerceixen les funcions de planificació i execució de procediments de contractació (compradors públics), per tal que tinguin una visió general pel que fa a l'estratègia de l'Ajuntament en l'àmbit de les TIC.
- També per als tècnics municipals responsables d'iniciar un procediment de contractació, com a guia per a facilitar la materialització, de les diferents mesures.
- A empreses de l'àmbit de les TIC que siguin actualment proveïdors municipals o que tinguin voluntat de ser-ho, per tal que coneguin quins aspectes cal observar en relació a la prestació dels seus serveis i el procés de contractació.
- Finalment, la publicació d'aquesta guia esdevé un exercici de transparència per als ciutadans ja que permet, aprofundir en el coneixement seguit i control de les mesures que està prenent l'Ajuntament per tal d'assolir els objectius fixats.

Elaboració de la guia / posada en marxa

Aquesta guia és **resultat del treball conjunt de diferents àrees de l'Ajuntament i de l'IMI, i la participació del sector empresarial:**

- **S'ha treballat conjuntament en l'elaboració del contingut:**
 - Amb tècnics i referents de l'IMI en les matèries TIC objecte d'aquesta guia.
 - Amb tècnics i referents de l'àrea d'Administració, de Serveis Jurídics i de la Intervenció de l'IMI pel que fa a l'adequació i validesa jurídica dels plantejaments, mesures proposades i clàusules.
- **S'ha comptat amb el suport i assessorament** de la Direcció de Coordinació de Contractació de l'Ajuntament de Barcelona.
- Així mateix, s'han dut a terme **diverses sessions de treball amb les empreses i proveïdores de serveis TIC** a l'Ajuntament per tal d'enriquir el procés.
- **Finalment**, seguint el procediment dut a terme anteriorment amb les Guies de contractació pública social i ambiental ⁴(ja aprovades), s'ha **recollit les propostes**

⁴ Veure punt 1.3 de la Guia: *1.3. Marc de referència: la compra pública sostenible* per a més detall al voltant de les Guies Social i Ambiental

realitzades per la Taula de Contractació Pública, en el marc de les funcions de consulta i participació en l'àmbit de la contractació pública.

Per a la posada en marxa de les mesures i plantejaments que es recullen **s'està duent a terme les següents accions:**

- S'habilitarà un espai web on que es podrà accedir a informació rellevant sobre el procés de transformació i l'estratègia municipal pel que fa a la compra pública.
- S'està treballant, des de l'Ajuntament, per posar en marxa un *Marketplace*. Un espai de diàleg i interrelació entre proveïdors, ciutadans i l'Ajuntament, que permetrà accedir a tota la informació sobre els procediments de contractació oberts, informar-se sobre els futurs contractes en licitació, disposar d'informació i indicadors sobre els resultats de l'execució dels contractes ja finalitzats, (entre altra informació). L'objectiu és doble: donar major visibilitat i transparència als processos de contractació i facilitar el contacte entre empreses per generar aliances, projectes d'innovació i coneixement de bones pràctiques pel que fa al proveïment de serveis TIC a l'Administració.
- Finalment, per tal de materialitzar tots aquests canvis, es duran a terme una sèrie de canvis organitzatius que permetin materialitzar aquesta estratègia de forma efectiva.

1.3. Marc de referència: la compra pública sostenible

Les administracions públiques poden utilitzar els seus contractes com a eficaços instruments de lluita contra la exclusió social, de generació d'ocupació de qualitat, d'impuls de la igualtat efectiva d'homes i dones i de preservació del medi ambient.

La Directiva de Contractació Pública 2014/24 / UE, aprovada pel Parlament Europeu i el Consell, assenyala en el seu considerant nº 2 que "**la contractació pública té un paper clau en l'Estratègia Europa 2020**, sent un dels instruments basats en el mercat que s'han d'utilitzar **per aconseguir un creixement intel·ligent, sostenible i integrador**, garantint al mateix temps un ús més eficient dels fons públics, facilitant la participació de les petites i mitjanes empreses en la contractació pública i **permetent que els contractants facin servir millor la contractació pública en suport d'objectius socials comuns**".

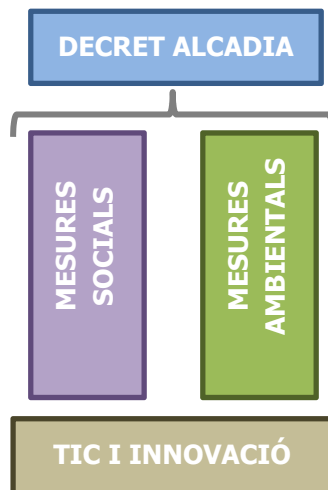
És en aquest context que **l'Ajuntament de Barcelona** amb la voluntat de definir una nova estratègia de contractació, **pren una sèrie de mesures destinades a posar en marxa una estratègia de contractació sostenible** que permeti afavorir una millora general de les condicions laborals de les persones treballadores i de les condicions mediambientals dels sectors productius locals, promovent el bé comú.

L'estratègia municipal s'estructura en tres eixos d'actuació:

- **Conjunt de mesures socials.** Mesures socials, d'inclusió social i d'igualtat de gènere, de justícia social per incentivar la contractació de les obres, els subministraments i els serveis amb empreses i professionals que executin els contractes públics amb un model de negoci basat en salaris dignes, contractació laboral estable amb protecció de la salut laboral, i comportament ètic.
- **Conjunt de mesures ambientals.** Incorpora les Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat per a dotze àmbits d'activitat concrets i una relació de possibles criteris ambientals per als àmbits fora de l'aplicació de les instruccions tècniques.

- **Conjunt de mesures transversals associades a la tecnologia i la innovació.** Aquest tercer eix consta d'un conjunt de línies d'actuació destinades a:
 - Incrementar la sobirania tecnològica de l'Ajuntament.
 - Disposar d'una infraestructura de dades pública i oberta que garanteixi la privacitat dels ciutadans i incrementi la transparència de l'Administració Municipal.
 - Incorporar noves metodologies que permetin el desenvolupament de serveis digitals innovadors, eficients i focalitzats a les necessitats del ciutadà

Mesures que tenen un efecte multiplicador sobre els altres dos eixos (social i ambiental), doncs una bona gestió de la innovació i la tecnologia és un element clau a l'hora de desenvolupar millors polítiques socials (habitatge social, reducció de la pobresa o la creació de llocs de treball del futur) i ambientals i potenciar el seu efecte.

Un exemple d'aquesta voluntat és la afiliació de l'Ajuntament de Barcelona al projecte Electronics Watch (<http://electronicswatch.org/ca>) per a la compra pública responsable i els drets laborals en la indústria de l'electrònica. D'aquesta afiliació se'n deriva també la inclusió d'unes determinades clàusules en els contractes de compra d'equips electrònics amb l'objectiu de respectar els drets laborals i les normes de seguretat en les cadenes mundials de subministrament de productes TIC.

Aquesta estratègia ha pres forma amb **la publicació d'un Decret d'Alcaldia de Contractació Pública Sostenible de l'Ajuntament de Barcelona (S1/D/2017-1271 de 24 d'abril)**, en el que s'estableix, en el seu primer article, la voluntat d'impulsar una contractació pública que integra, en la causa i l'objecte del contracte públic municipal, mesures socials, ambientals, ètiques i d'innovació:

- Tot garantint els drets laborals, socials i ciutadans de les persones que executin el contracte públic i de les persones destinatàries o usuàries del mateix
- Que impulsin una economia local circular i sostenible i
- Que promoguin l'activitat econòmica de les mitjanes, petites i microempreses locals i, singularment, de les empreses socials.

El Decret incorpora la Guia de contractació pública social i la Guia de contractació pública ambiental amb l'objectiu de donar major visibilitat i accelerar la incorporació de les mesures i clàusules de caràcter social i ambiental en els futurs plecs, i preveu la possible incorporació de mesures o instruccions en altres àmbits.

Aquesta Guia té com objecte recollir les mesures associades a aquest tercer eix (les TIC i la innovació).

1.4. Concepte de contractació TIC i compra per a la innovació

Contractació tecnològica

Parlem de contractació TIC per referir-nos a qualsevol procés d'adquisició, manteniment o millora de qualsevol element associat als següents àmbits:

- Les xarxes i infraestructures de comunicació. Inclou tota aquella infraestructura que permet la comunicació entre dos terminals o equips informàtics.
- Maquinari o element físic de comunicació i processament de la informació (terminals). Els terminals actuen com a punt d'accés a la Societat de la Informació i per això són de suma importància i són un dels elements que més han evolucionat i evolucionen: és contínua l'aparició de terminals que permeten aprofitar la digitalització de la informació i la creixent disponibilitat d'infraestructures per l'intercanvi d'aquesta informació digital. A tot això han contribuït diverses novetats tecnològiques que han coincidit en el temps per afavorir un entorn propici, ja que la innovació en terminals va unida a la innovació en serveis, ja que usualment el terminal és l'element que en limita l'accés
- Programari. És el conjunt dels programes informàtics, procediments i documentació que fan alguna tasca en un ordinador.
- Els serveis digitals. S'entén per servei digital tot servei que es posa a disposició de l'usuari a través de Internet o de qualsevol adaptació o aplicació dels protocols, plataformes o de la tecnologia utilitzada per Internet o qualsevol altra xarxa, pública o privada, a través de la qual es presten serveis equivalents mitjançant accessos en línia i que es caracteritza per ser essencialment automàtic i no ser viable en absència de la tecnologia de la informació.

La compra pública per a la innovació

L'Ajuntament vol participar dels avantatges de la compra per a la innovació i s'ha fixat com estratègia la introducció d'un seguit d'accions per fer que les seves compres fomentin la innovació amb la finalitat de garantir i incrementar el benestar de les persones que viuen en el territori.

La contractació pública per a la innovació és una nova manera de contractar i de dialogar amb el mercat per respondre a les necessitats que no troben solució en els processos de contractació ordinària.

Aquest nou enfocament de les compres públiques es postula com una eina fonamental per a obtenir solucions que s'ajustin molt més a les demandes reals de la societat, i a ajudar a les empreses a ser més competitives. L'Ajuntament es posiciona com a tractor d'innovació del mercat.

Es pretén, així, estimular la creació de nous mercats, nous productes, nous mètodes de producció o noves maneres d'organització o subministrament. Tot passant d'una compra pública molt detallada en els plecs tècnics i sovint adjudicada amb criteris del millor preu, a una compra que treballa per definició de reptes i solucions sostenibles innovadores, sovint amb la implicació de multiplicitat d'actors. Aquest nou plantejament permet l'entrada d'idees, de solucions innovadores que aporten eficiència.

Per a més detalls, consulteu la Guia de Compra per a la Innovació editada per l'Ajuntament de Barcelona

Àmbits d'aplicació serveis TIC

El àmbits d'aplicació d'aquesta guia, pel que fa a la tecnologia són, principalment:

- Adquisició de programari i solucions TIC: Compra d'aplicacions, i solucions TIC així com llicències per al seu ús.
- Desenvolupament de serveis i aplicacions: Desenvolupament, manteniment i evolució de solucions TIC eficients i productives per a la ciutadania i els empleats municipals.
- Infraestructures TIC. Desplegament, seguiment i control d'aplicacions, serveis i sistemes TIC de l'Ajuntament, inclosa l'administració de tasques relacionades amb el funcionament de la infraestructura i aplicacions.

Àmbits d'aplicació compra per a la innovació

Barcelona proposa una definició àmplia de promoció de la innovació en la seva estratègia:

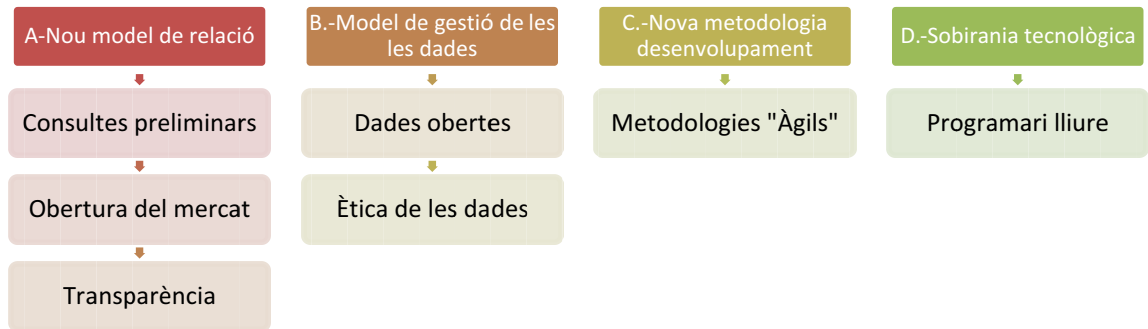
- Entén la compra pública per a la innovació (CPI) com la compra pública que aprofita les solucions innovadores (productes, tecnologies, processos) que sorgeixen en el procés de compra per fomentar un major impacte en el creixement sostenible e integrador de la societat.
- Barcelona també promou amb els mateixos objectius la inclusió de la innovació en les seves compres regulars. És a dir, la presa en consideració del component innovador com un element a valorar en els processos de compra de bens o serveis.

Per a més detalls, consulteu la Guia de Compra per a la Innovació editada per l'Ajuntament de Barcelona.

2. Mesures i aplicació a la contractació

2.1 Mesures d'aplicació a la contractació de serveis TIC

Les mesures que caldrà observar en el nou model de contractació de serveis TIC s'estructuren en 4 eixos d'actuació:

A.- Nou model de relació

La visió tradicional de l'acció de l'Administració es basa en l'exercici de l'autoritat d'acord amb la legitimitat que la llei i l'ordenament jurídic li confereixen. Així **el procediment administratiu** (i per tant també la contractació pública) **s'ha concebut com un procés tancat i extremadament regulat**. Aquesta concepció ha comportat a un model d'Administració que moltes vegades actua de forma intervencionista i autoritària (en el sentit d'actuar amb procediments unilaterals i amb una posició de força).

Pel que fa a la contractació pública **aquesta unilateralitat ha tingut com a resultat:**

- **Adquisició de productes i serveis poc innovadors** i allunyats de l'avantguarda del mercat com a resultat de la necessitat de determinar, de forma prèvia a la seva adquisició/adjudicació, tots els requeriments i funcionalitats del servei o producte.
- **Procediments llargs i complexos** amb una alta càrrega administrativa (i per tant uns costos importants per al proveïdor), que han esdevingut una barrera d'accés a la contractació pública per part de les petites empreses.
- Contractes molt detallats i regulats amb **una gran rigidesa**, donant molt poc marge a l'adaptació a possibles canvis en les circumstàncies o context durant la seva execució.

Aquest paradigma però està canviant. Les principals línies d'actuació que s'estan impulsant des de l'Ajuntament per fer efectiu aquest nou marc relacional i contractual, són:

A.1-Consultes preliminars

El marc legal actual contempla la possibilitat d'iniciar un diàleg entre els poders adjudicadors i mercat, previ a l'inici de l'expedient de contractació. L'objectiu és conèixer i fer prospecció de les solucions que ofereix al mercat per cobrir les necessitats objecte del contracte.

La participació del mercat en la fase de preparació del contracte representa una sèrie d'avantatges en relació al model tradicional de contractació. Concretament:

- Permet al mercat **una millor i més profunda comprensió de les necessitats de l'Administració** i possibilita, per tant, que les solucions proposades s'ajustin millor tan en preu com en qualitat al que l'Administració requereix.
- Permet **incorporar les darreres innovacions existents en el mercat**, els darrers estàndards oberts i de programari lliure que poden ser desconeguts per part de l'Administració, especialment en sectors amb gran dinamisme com passa en l'àmbit de les tecnologies i sistemes d'informació.
- És tracta d'un model de contractació amb una **major col·laboració entre les parts**, el que facilita un acostament de l'Administració a la realitat del mercat.

És important remarcar que aquestes consultes preliminars s'han de dur a terme garantint, en tots els casos, que el procediment tingui la transparència i publicitat necessàries, per tal que totes les empreses interessades hi puguin participar. En aquest sentit és clau que la informació sigui accessible i que es comuniqui amb la suficient antelació.

Així mateix, no es podran incorporar restriccions a la participació en funció de la capacitat econòmica, recursos materials o de qualsevol altra mena, que puguin limitar la capacitat de participació de qualsevol empresa o professional amb interès per fer-ho.

A.2-Obertura del mercat

Model de relació més obert i transparent amb el sector TIC, amb processos de compra més senzills, eficients, i accessibles per alleugerir la burocràcia i reduir els costos d'accés a la contractació pública.

Per exemple, fer ús de modalitats de licitació com les basades en acords marc, o la subhasta electrònica, que permeten una simplificació del procediment de contractació pública, amb l'objectiu de fer aquesta més accessible i menys costosa per als licitadors.

El procediment de licitació amb negociació també permet un contacte directe entre les empreses i l'òrgan de contractació que és imprescindible, garantint la igualtat de tracte, per definir i adequar les ofertes del mercat i les necessitats municipals.

Els procediments complexos poden esdevenir barreres per a l'accés a la contractació pública de PIMES i petits proveïdors, que no disposen dels mitjans necessaris per fer front als requeriments de documentació i procedimentals tradicionals.

És per això que una correcta planificació de les licitacions i la seva divulgació, amb la suficient antelació, és important per tal de facilitar a tots els potencials interessats l'elaboració d'ofertes competitives, així com la planificació dels seus recursos, de forma que tinguin temps de fer les inversions necessàries.

L'objectiu de minimitzar aquestes barreres és eixamplar el ventall de proveïdors amb els que treballa l'IMI i obrir així la compra pública a l'ecosistema d'empreses i professionals locals, amb talent, ajudant a enfortint-lo i fer-lo créixer.

A.3- Transparència

Facilitar l'accés per part de proveïdors i ciutadans a informació precisa i actualitzada al voltant dels contractes de l'àmbit de les TIC de l'Ajuntament, **fer més visibles els processos de contractació pública**, i **augmentar-ne la transparència** té efectes molt positius en relació a l'obertura i accessibilitat d'aquests procediments:

- De cara al ciutadà, que pugui saber com es gasten els seus diners i amb quin criteri, així com els resultats i objectius assolits com a resultat dels contractes ja executats.
- De cara als proveïdors, que puguin accedir en un únic punt a tota la informació associada a la contractació municipal (planificació contractació, criteris i mesures de valoració, posicionament estratègic de l'Ajuntament, etc.) per tal de fer aquesta més accessible i facilitar la seva planificació de recursos.

A.4- Beneficis esperats

L'objectiu d'aquest nou model de relació és el **foment de procediments de contractació més participatius, accessibles, més àgils i flexibles, per tal de:**

- **Reduir els terminis i costos administratius associats als procediments de licitació fent-los més accessibles** a nous proveïdors, especialment les petites i mitjanes empreses d'àmbit local, que són les que conformen el cos central del teixit econòmic.
- **Fer més visibles els processos de contractació pública, i augmentar-ne la transparència**, per fer-los més accessibles i informar al ciutadà, com s'inverteixen els recursos públics, amb quin criteri, així com els resultats i objectius assolits.
- **Facilitar i afavorir l'adquisició de productes i serveis innovadors, alineats amb els objectius estratègics de l'Ajuntament pel que fa a les TIC** (sobirania tecnològica, ús d'estàndards oberts, etc.) i que incorporin les darreres solucions existents al mercat.

B.- Model de gestió de les dades

B.1 Seguretat i ètica de les dades

El volum de dades generades en l'actualitat ofereix una sèrie d'oportunitats immillorables, però també planteja nous reptes i riscos associats a la seguretat de les mateixes. L'Ajuntament ha de vetllar per la seguretat de les dades del ciutadà i de la ciutat protegint la confidencialitat, la integritat i garantint la qualitat afegint mecanismes adients.

Un dels reptes sorgits d'aquest nou model és l'equilibri entre les polítiques d'obertura i ús de les dades i la privacitat del ciutadà. La publicació de dades s'ha de fer sempre tenint present que la privacitat del ciutadà es mantindrà inalterada, fins i tot, tenint en compte la superposició de diverses fonts de dades.

El cicle de vida de les dades ha garantir en totes les seves fases es desenvolupin amb una ètica respectuosa amb el ciutadà. Des de com es generen les dades, s'emmagatzemen i comparteixen, fins als tractaments i finalitats per a les que s'utilitzen.

B.2-Dades obertes

L'obertura de dades del sector públic (*Open Public Data*) és un moviment impulsat per les Administracions amb l'objectiu d'aprofitar al màxim els recursos públics disponibles i les actuals capacitats tecnològiques, exposant la informació generada o custodiada per organismes públics, permetent l'accés i la seva reutilització per al benefici de qualsevol persona o entitat interessada.

Aquesta informació pública, de gran valor potencial, pot ser relativa a qualsevol tema i de qualsevol tipus —documents pictogràfics, dades estadístiques, resultats d'estudis o anàlisis, informació sobre els serveis públics, etc.—. Empreses, investigadors, altres institucions

públiques o la ciutadania en general podran fer ús dels recursos d'informació amb qualsevol finalitat, maximitzant les possibilitats econòmiques i socials que ofereix aquest projecte: foment de la transparència en la gestió, millora dels serveis a la ciutadania, generació d'activitats de negoci i l'impacte social, buscant l'eficiència en la governança.

Per exemple, compartir les dades associades a mobilitat pot facilitar la creació de xarxes de transport públiques més intel·ligents que generin menys congestió, millor mobilitat per a tots els ciutadans i les ciutadanes i costos més baixos d'energia in reducció de l'impacte ambiental.

En una ciutat democràtica, els ciutadans i les ciutadanes han de poder fer servir i contribuir a un patrimoni comú de coneixements i la participació activa de la ciutadania en la resolució dels reptes de la ciutat.

B.3- Beneficis esperats del nou model de gestió de dades

L'objectiu d'aquest nou model de gestió de les dades és **posar en valor les dades i la infraestructura d'informació pública de la ciutat i garantir**, com a condició indispensable, **la privacitat i l'ús responsable de les dades** associades als ciutadans i al ús dels serveis públics municipals.

Un nou model de gestió de les dades que es generen com a resultat del funcionament de serveis, aplicacions i de l'exercici de les competències municipals.

L'objectiu és disposar d'una infraestructura de dades pública i oberta per desenvolupar aplicacions innovadores data-driven per a tenir **un millor accés als serveis públics i una millor qualitat de vida tot garantint, al mateix temps, la sobirania de les dades als ciutadans.**

C.- Nova Metodologia de desenvolupament

Les noves eines i tecnologies permeten trencar amb el cicle de vida clàssic de construcció de sistemes estructurat en un conjunt de fases molt tancades i d'abast molt concret: definició de requeriments, disseny funcional, disseny tècnic, construcció, proves, proves d'usuari, pas a producció, manteniment

Aquest trencament es tradueix en una reducció de terminis molt important entre els requeriments i el desplegament (pas a producció). Les metodologies àgils en general, aprofiten aquesta reducció per **construir aplicacions d'una manera més eficient, més segura, més atractiva i més focalitzada en les necessitats de l'usuari final.**

C.1 Beneficis esperats de l'ús de metodologies àgils

L'ús de metodologies àgils aporta una sèrie d'avantatges en relació a les metodologies tradicionals, especialment en l'àmbit de la prestació de serveis digitals. Concretament:

- Posar major focus en l'usuari final doncs el fa partícip en tot el procés de disseny, construcció i manteniment de les aplicacions i serveis
- Ser més flexible i lliurar més valor. Incrementar la flexibilitat en les condicions d'execució, tot afavorint un millor ajust entre requeriments i necessitats reals
- Facilitar i afavorir l'adquisició de productes i serveis innovadors, que incorporin les darreres solucions existents al mercat

- Ecurçar el temps de desenvolupament. Implementar la millora continua. Sistematitzar la millora continua basada en cicles curts d'inspecció i adaptació.
- Transformar la cultura organitzativa. Posant focus en la col·laboració i transparència.

D.- Sobirania Tecnològica

La dinàmica actual de proveïment de serveis TIC basada, en gran part, en la contractació externa i l'ús de programari propietari ha portat a una certa dependència dels proveïdors TIC per part de l'Ajuntament de Barcelona. Aquesta dependència té certs efectes no desitjats pel que fa al cost de l'adquisició i ús dels sistemes d'informació i de la capacitat de l'Administració per mantenir-lo i evolucionar-lo. Per tal de revertir aquesta situació s'estan endegant una sèrie d'actuacions:

- **Fomentar l'ús prioritari de programari lliure, arquitectura i estàndards oberts** per ajudar a trencar la dependència i el *vendor lock-in* dels proveïdors, avançant cap a la sobirania tecnològica de l'Ajuntament. Així mateix, es pretén fomentar i intensificar la creació de solucions de forma col·laborativa comptant amb comunitats d'usuaris i altres administracions.
A més, aquesta sobirania tecnològica, promoguda amb estàndards oberts, ha de ser una eina per al bé comú, que generi nova economia, enriqueixi el sector TIC local i faciliti, també, compartir coneixement entre diferents ciutats.
- **Definir nous marcs contractuals que contemplin la capacitat i formació necessaris dels tècnics municipals** implicats en els projectes de disseny i desenvolupament de programari per tal de minimitzar la dependència en vers tercers per a la gestió dels serveis municipals.

D.1 Beneficis esperats:

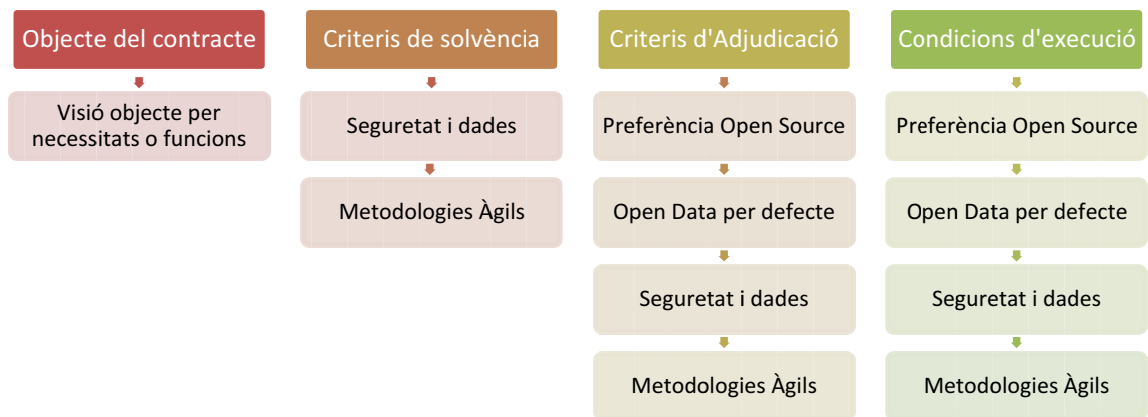
L'objectiu és fer ús preferent del programari lliure, arquitectura i estàndards oberts, així com dotar a l'Ajuntament dels perfils i capacitats necessàries per a recuperar el coneixement dels serveis TIC vinculats a la gestió de la ciutat i el govern dels serveis digitals. Amb això es pretén adquirir una sobirania tecnològica que permeti deixar aquest coneixement com a llegat per a la pròpia ciutat. A més, es deriven altre beneficis com:

- Facilitar la reutilització de sistemes i solucions i millorar l'eficiència de la contractació de productes i serveis informàtics.
- Reduir els costos associats a la prestació i adquisició de serveis i productes TIC a mitjà/llarg termini.
- Garantir la interoperabilitat entre les administracions i entre els diferents serveis digitals de l'Ajuntament.
- No obligar als ciutadans a utilitzar solucions tecnològiques de proveïdors específics.
- Garantir la sobirania tecnològica i la independència de proveïdors específics (evitar el *vendor lock-in*) i la capacitat d'establir polítiques pròpies i transparents pel que fa a actualitzacions, seguretat i gestió d'incidències.
- Millorar la capacitat d'adaptar i estendre els sistemes digitals de l'Ajuntament a mesura que les necessitats evolucionen i garantir la seva sostenibilitat a llarg termini.

2.2 Aplicabilitat de les mesures a la compra TIC

Per tal de facilitar l'aplicabilitat de les mesures estratègiques de l'Ajuntament i de l'IMI que s'han descrit en aquesta mateixa guia en els futurs contractes vinculats a serveis TIC, s'està treballant en el desenvolupament d'un recull de clàusules i criteris (que s'incorporaria com un annex a aquesta Guia) que permetin, als tècnics municipals, materialitzar les mesures aquí recollides en els plecs de contractació.

Es tracta doncs, d'una sèrie de "criteris o condicions" que podrien ser incorporats als plecs (tècnics i administratius) en funció de l'abast i objecte del contracte:

La incorporació d'aquests en un procés de compra pública es pot articular per diferents vies, que es recullen breument a continuació:

Incorporació com a criteri de solvència

De cara a facilitar la concurrència del màxim nombre de proveïdors en el procés de licitació, els criteris han de ser proporcionats (no excessivament restrictius).

L'objectiu és garantir que les empreses que participin tinguin una solvència econòmica i tècnica que aportin unes garanties suficients pel que fa a la seva capacitat d'executar el contracte.

Incorporació com a criteri d'adjudicació

La incorporació com a criteri d'adjudicació permet posar en valor aquelles ofertes o solucions que s'ajustin millor a l'estratègia municipal. Cal tenir en compte, per tant, que els

elements que s'incorporin com a criteri d'adjudicació són de compliment opcional, ja que es tracta d'elements valoratius.

Incorporació com a condició d'execució

La incorporació com a condició d'execució implica una obligació per part de l'adjudicatari en l'execució dels treballs objecte del contracte, per tant la seva inclusió en aquest bloc pretén garantir que els treballs es duen a terme sota les condicions i garanties necessàries d'acord amb l'estratègia municipal pel que fa als serveis TIC.

3. Normativa d'aplicació

Referent a la contractació pública

- La Directiva 2014/24/UE sobre contractació pública estableix l'obligatorietat de la licitació electrònica el tercer trimestre de 2018, pel que fa referència a l'ús de mitjans electrònics per a la comunicació i intercanvis d'informació (octubre 2017 per les centrals de compres)
- Real Decreto Legislativo 3/2011, de 14 de novembre, pel que s'aprova el Text Refós de la Llei de Contractes del Sector Públic
- La Llei 39/2015 de Procediment Administratiu Comú estableix, entre d'altres, l'obligatorietat d'utilitzar l'expedient electrònic i tramitar-lo també per via electrònica
- La Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, estableix les obligacions de publicitat activa que han de complir el ajuntaments, entre les quals les corresponents a contractes i convenis.
- Decret d'Alcaldia (S1/D/2017-1271 DE 24 d'abril), de contractació pública sostenible de l'Ajuntament de Barcelona.
- El Reial Decret 4/2010 (Esquema Nacional d'Interoperabilitat), que estableix, entre d'altres, l'obligació de complir amb estàndards oberts i de reutilitzar codi si existeix.
- El Reial Decret 5/2010 (Esquema Nacional de Seguretat).
- La Llei 9/2017 de Contractes del Sector Públic